# יום ד', **ל'** ב**תשרי** תשס"ב (**17** באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

**היום, <u>ל' ב**תשרי**</u>, הוא היום הראשון של ראש חודש *חשון*:**

**=זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו!=** [תהלים קי"ח 24]

**<u>על עניין שני ימים לראש חודש:</u>**

בימי קדם, נהגו אבותינו לקבוע את ראשי החודשים על-פי עדות ראייה של "**מולד הלבנה**". באו עדים לבית הדין והעידו, כי ראו את הלבנה (=הירח) בחידושה, ועל-פי עדותם קבע בית-הדין שיש לקדש את החודש החדש – פעמים אחרי 29 יום של החודש שקדם לו, ופעמים לאחר 30 יום. "מולד הלבנה" חייב להתגלות בתום מסלולה החודשי של הלבנה שהוא בן 29 יום, 12 שעות ו-793/1080 חלקי השעה. המסלול החודשי הוא איפוא בן כ-29.5 יום, אך כיוון שאין לקבוע את ראש החודש באמצע היממה (כי יש למנות לפי ימים שלמים), יש שהחודש הוא חסר (29 יום) ויש שהוא מלא (30 יום), ובכך מתאזן המצב.

אם לא הופיעו עדים שהעידו על חידוש הלבנה לאחר 29 יום, הרי לא נזקק בית-הדין לעדות, אלא קבע את ראש החודש הבא 30 יום לאחר החודש שחלף (שכן, לפי הלוח העברי, לא ייתכן חודש בן למעלה מ-30 יום.)

לאחר קידוש הלבנה על-ידי בית-הדין בירושלים, נשלחו שליחים לכל תפוצות ישראל, ואלה הודיעו בכל מקום ומקום מהו המועד בו חל ראש החודש. על-פי קביעה זו, ספרו את הימים לקראת כל חג וחג בלוח השנה.

כשלא הספיקו שליחי בית-הדין בירושלים להגיע אל היהודים שבגלויות השונות ולהודיעם את מועד ראש החודש, נוהגים היו הללו, מתוך ספק, לחוג כל חג שנזכר בתורה, במשך יומיים – ולא יום אחד. שהרי ייתכן שהחודש הקודם היה חסר (29 יום), ואפשר שהיה מלא (30 יום). וכדי לצאת ידי ספק ולא לחלל את החג, נהגו לחוג יום נוסף בכל חג – הוא "**יום-טוב שני של גלויות**". תקנה זו שרירה וקיימת בארצות הפזורה גם בימינו אנו. רק לגבי **יום הכיפורים** נותר הדין של יום אחד בלבד, שכן קשה לו לאדם לעמוד בצום של כ50- שעות רצופות.

ולעומתו, ראש-השנה נמשך יומיים גם בארץ-ישראל, למרות שהתורה דיברה על "יום תרועה" אחד בלבד – ב-א' בתשרי – שהוא החודש השביעי למניין חודשי השנה על-פי התורה (לפיה מתחילה מניין החודשים מחודש **ניסן** – מועד יציאת בני-ישראל ממצרים).

כידוע, חל **ראש השנה** בראש חודש עצמו. בארץ-ישראל, ואפילו בירושלים, לא ידעו אם יתגלה המולד של חודש תשרי אל-נכון לאחר 29 ימים, או בתום 30 ימי חודש אלול. ממילא, עם ערוב היום, לאחר כ"ט באלול, חדל העם ממלאכה ונהג בקדושה, כאילו היה זה יום-טוב רגיל. והנה, אירע שעדי-ראיית מולד הלבנה לא הופיעו להעיד כי ראו את מולד הלבנה בלילה זה. התברר, אם כן, שחודש אלול של אותה שנה הוא חודש מלא, בן 30 יום, ורק למחרתו חל יום א' בתשרי, שהוא הוא ראש-השנה. כדי למנוע טעויות, התקינו חכמים – גם בירושלים, מקום מושב בית-הדין – שבראש-השנה ינהגו יומיים של יום-טוב. מנהג זה נקוט בידינו עד היום.
[יהדות - הלכה למעשה]

**"...עת צרה היא ליעקב וממנה יוושע."** [ירמיה ל' 7]

**יום נעים, בציפיה לישועה!**

**הדף מוקדש לרפואתו השלמה של בנֵנו *יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע* בתוך שאר חולי ישראל**